

Základní škola Jablonec nad Nisou, Pivovarská 15, příspěvková organizace

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

školní rok 2016/2017

Motto: *Naše škola je bezpečná a přívětivá*

Zpracoval : Mgr. Petr Šolc

Garant programu: Mgr. Lubomír Mlejnek

„CÍLEM PRIMÁRNÍ PREVENCE JE ZVÝŠENÍ ODOLNOSTI DĚTÍ A MLÁDEŽE VŮČI SOCIÁLNĚ- PATOLOGICKÝM JEVŮM. PŘEDEVŠÍM VÉST DĚTI KE SPRÁVNÝM POSTOJŮM VŮČI ZÁTĚŽÍM A PROBLÉMŮM.“

I v letošním školním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebe-destructivního chování, projevů agresivity a porušování zákona.

Preventivní program školy v této podobě je výsledkem upravování, zkoušení a zdaleka se nedá považovat za ukončený nebo definitivní. Každý další školní rok přináší nové podněty a nápady a na základě zkušeností hledáme pokud možno efektivní cesty vedoucí ke zkvalitnění pozitivního vlivu na naše žáky.

Při tvorbě programu se vycházelo z těchto metodických pokynů a doporučení :

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2005-2008 Č.j.: 10844/2005-24
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií České republiky při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.. 25884/2003-24
- Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy (Michal Miovský a kol. 2012)

Obsah

- 1) Úvod
- 2) Tým spolupracovníků
- 3) Vzdělávání
- 4) Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů - I. stupeň, II. stupeň
- 5) Informování rodičů
- 6) Nadstavbové aktivity v rámci školy, aktivity zaměřené na spolupráci s rodiči
- 7) Materiální zázemí
- 8) Seznam důležitých institucí
- 9) Přílohy :

I. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže

Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28

II. Doporučení na doplnění školního řádu v souvislosti s řešením problematiky návykových látek ve školním prostředí.

Dokument Národní protidrogové centrály SKPV PČR

III. Základní postupy školy při zjištění zneužívání návykových látek

IV. Postupy řešení sociálně patologických jevů ve škole.

V. Program proti šikanování. Krizový plán.

VI. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních r. 2016

VI A. Co dělat, když – intervence pedagoga

Důležitou součástí Metodického doporučení č. j.: 20 006/2007-51. je praktický návod pro školy „Co dělat když“, který obsahuje velice detailní a současně praktické doporučení ředitelům škol a školním metodikům prevence, jak se zachovat při výskytu určitého rizikového chování ve školách.

VI B. Návrh struktury MPP

Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy (Michal Miovský a kol. 2012)

VI C. MŠ k šikaně ve šk. r. 2013-2014

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních ve školním roce 2013-2014

Kompletní Preventivní program školy je uveden na stránkách školy

Přílohy I, II, IV a VI jsou uvedeny pouze v elektronické podobě

1) Úvod

Minimální preventivní program vychází z výše uvedených pokynů MŠMT, které do prevence sociopatologických jevů zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus. Při jeho tvorbě byla brána na zřetel také Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2016-2017. Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

2) Tým spolupracovníků

a) Učitelé rodinné a občanské výchovy, třídní učitelé

1.	třída	Mgr. Vladimíra Habětínková
2.	třída	Mgr. Helena Golová
3. A	třída	Mgr. Iveta Hozáková
3. B	třída	Mgr. Veronika Táborská
4.	třída	Mgr. Jitka Šťovíčková
5.	třída	Mgr. Naděžda Šmídová
6.	třída	Mgr. Jitka Hendrychová
7. A	třída	RNDr. Klára Horecká
7. B	třída	Mgr. Alena Bělíková
8. A	třída	Mgr. Marta Regnerová
8. B	třída	Mgr. Petr Šolc
9.	třída	Mgr. Krajina Miroslav

b) výchovná poradkyně, protidrogový koordinátor

Mgr. Klára Horecká, : horecka@pivovarska.cz

Mgr. Petr Šolc e-mail : solc@pivovarska.cz

c) za 1.stupeň

Mgr. Naděžda Šmídová

ved. vychovatelka školní družiny Ivona Rezlerová

d) vedení školy

Mgr. Lubomír Mlejnek e-mail : 7zsjbc@7zsjbc.cz

Mgr. Alena Novotná e-mail : novotna@7zsjbc.cz

3) Vzdělávání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci minimálního preventivního programu je metodickým pomocníkem školní metodik prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty. Další vzdělávání bude odvislé od aktuální nabídky.

4) Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů - I.stupeň, II.stupeň

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

I.stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk:

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci - hygiena, životospráva,
- sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- <http://www.7zsjbc.cz/ruzne.htm>- kroužky

Kroužky a nepovinné předměty organizované školou :

Nepovinné předměty	Den	Od - do	Vyučující
Řečová výchova (100 Kč/rok)	Po	11.50 - 12.35	Mgr. Iveta Hozáková
Sportovní výchova 4., 5. tř. (100 Kč/rok)	Po	13.30 - 14.15	Mgr. Naděžda Šmídová
Etická výchova 4. tř.	Pá	12.45 - 13.30	Mgr. Veronika Pospíšilová
Etická výchova 3. tř.	Čt	12.45 - 13.30	Mgr. Veronika Pospíšilová
Etická výchova 2. tř.	St	11.50 - 12.35	Mgr. Veronika Pospíšilová
Šikovné ruce - sudý týden	St	14.00 - 15.30	Mgr. Hedvika Cvrčková
Konverzace Aj 9. tř.	Pá	07.00 - 07.45	Mgr. Lucie Ježková
Náprava dyslexie	St	07.00 - 07.45	Mgr. Helena Golová
Náprava dyslexie	St	07.00 - 07.45	Mgr. Jitka Šťovíčková
Nepovinná Vv 2. tř. sudý týden (250 Kč)	Čt	13.30 - 15.00	Mgr. Alice Svobodová
Nepovinná Vv 4. tř. (250 Kč)	Po	13.00 - 14.30	Mgr. Alice Svobodová
Kroužky pořádané školou	Den	Od - do	Vyučující
Keramika 1. třída (250 Kč)	Út	12.30 - 14.00	Mgr. Vladimíra Habětínková
Flétna - začátečníci (100 Kč)	St	15.00 - 15.30	Milada Řehořková
Flétna - mírně pokročilí (50 Kč)	St	15.30 - 16.00	Milada Řehořková
Flétna - pokročilí (50 Kč/rok)	Čt	15.00 - 15.30	Milada Řehořková
Výtvarný kroužek 1., 2. tř. (250 Kč)	Po	15.00 - 16.00	Mgr. Hedvika Cvrčková
Gymnastika 1. - 2. tř. (350 Kč)	St	13.30 - 14.15	Mgr. Jitka Šťovíčková
Gymnastika 3. - 6. tř. (450 Kč) - od října	Čt	15.00 - 16.00	Mgr. Jitka Šťovíčková
Pohybová výchova (100 Kč)	Po	15.45 - 16.30	Milada Řehořková
Volejbal (100 Kč)	Čt	16.00 - 17.30	Mgr. Petr Šolc
Košíková (100 Kč)	St	15.45 - 17.15	Jiří Kornel
Anglický jazyk pro rodiče	St	15.15 - 20.30	Mgr. Veronika Táborská

Kroužky pořádané jinými org.	Den	Od - do	Vyučující
www.veselaveda.cz - zábavné pokusy pro žáky 1. st.			
www.krouzky.cz - kroužky LBC a MB - tel.: 775 469 342, e-mail: lenka.hajkova@krouzky.cz			
Zdravotní Tv (500)	čt	15.00 - 15.45	Stanislav a Katka Abrtov

Škola ve školním roce 2016 - 2017 otevřela celkem 23 kroužků různého zaměření, z toho část kroužků je provozována v rámci nepovinných předmětů.

- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

- V každém ročníku, ve spolupráci s výchovným poradcem, aktualizovat diagnostiku kolektivu třídy.

Při výběru námětů se vycházelo z těchto témat:

1. třída

- osobní bezpečí
- průběžně po celý rok ve všech předmětech a aktivitách
- základní zásady mezilidské komunikace
- průběžně ve všech předmětech a aktivitách, zejména při skupinových činnostech
- vztahy v dětském kolektivu
- průběžně ve všech předmětech, zejména v ČS, ČJ, Tv, Švp (květen), při kolektivních činnostech
- každý člověk je jiný
- září – říjen, sledování a respektování odlišností (ČS, ČJ, Tv,)
- základní hygienické návyky
- průběžně ve všech předmětech a činnostech, Švp
- využití volného času
- průběžně ve všech předmětech a činnostech, Švp
- rodina, jako bezpečné místo
- prosinec, duben (vyžití vánočních a velikonočních svátků v Prv, ČJ,)

2. třída

- lidské tělo
- Tv – průběžně, Prv ,

- zdraví a jeho ochrana
- Tv – průběžně, Prv – prosinec (popis částí těla)
- zacházení s léky
- Prv – prosinec (hygienu, čistota – nemoc, úraz)
- režim dne
- ČJ sloh, Prv – leden (lidé a čas – orientace v čase)
- vztahy mezi lidmi
- ČJ – muzea, divadla, výlety (hrady a zámky, projekty, skupinové práce), Prv - únor
- chování v krizových situacích
- průběžně během roku
- výchova ke zdravotnímu životnímu stylu-prvouka
- etická a právní výchova- prvouka
- občanství, občanský postoj -Prv
- aktivní sociální učení -Prv
- spolupráce s rodiči
- průběžně během roku
- volný čas – kroužky v rámci školy - <http://www.7zsjbc.cz/ruzne.htm>- kroužky

3. třída

- pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- Prv – únor-březen(člověk, lidské tělo, muž a žena) duben(člověk, pečujeme o své zdraví)
- zdraví a jeho ochrana - duben (první pomoc)
-Prv –duben (pečujeme o své zdraví) průběžně i v jiných měsících
- lidé kolem nás, multikulturní výchova – září, říjen
- Prv - rodina a škola- září, člověk- únor
- využívání volného času
- Prv – listopad (práce a volný čas) Švp –září, duben
- volný čas – kroužky v rámci školy - <http://www.7zsjbc.cz/ruzne.htm>- kroužky

4. třída

- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími
- ČJ čtení – říjen (formou rozhovorů, besed, výukových filmů)
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- Švp – duben, červen (průběžně podle potřeb ve výuce)

- využívání volného času
- Př – průběžně, ČJ sloh
- pojmy drogová závislost, a sexuální výchova
- ČJ čtení – duben (informace v médiích, výukové programy)
- beseda s policií - „Bezpečné chování“
- vztahy v dětském kolektivu
- Švp, divadlo, výlety, skupinová práce – duben, červen, práce v komunikativním kruhu – průběžně
- volný čas – kroužky v rámci školy - <http://www.7zsjbc.cz/ruzne.htm>- kroužky

5. třída

KYBERSVĚT pro 5. Třidu zajistí Maják o.p.s.

<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>

- Program se věnuje současnému pojetí kyberprostoru. Žáci jsou ve skupinové práci vedeni k uvědomění vlivu internetu a jeho výhod i nevýhod. Program dále reaguje na problematiku pohybu na sociálních sítích. Věnuje se závislosti na hrách a online gambling adekvátně k věku žáků. Povzbuzuje žáky k ochraně osobních informací při vlastní prezentaci na internetu, předkládá zásady bezpečného užívání internetu. Následně se program zabývá kyberšikanou. Program je v závěru reflektován formou jednoduchého „kybertestu“. Říjen 2016

JSEM ORIGINAL pro 5. Třidu zajistí Maják o.p.s.

<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>

Program cílí na uvědomění si vlastní hodnoty, podporu zdravého sebevědomí a uchopování respektu vůči ostatním v kolektivu. V úvodní části je vyzdvížena originalita jednotlivců a důležitost hranice mezi legrací a ubližováním – tato část se také dotýká porozumění pojmu krása s ohledem na srovnávání se. V druhé části probíhá aktivita, kdy se kolektiv učí spolupracovat a zlepšovat se ve společném fungování i komunikaci. Závěrečná část se zabývá problematikou šikany a ubližování. Žáci poté hodnotí třídní kolektiv. V následné diskuzi je prostor pro otevření konfliktů či problémů, se kterými se ve třídě žáci potýkají.- Listopad 2016

Preventivní minimum pro 5. třídu zajistí CPS Liberec Mgr. Petr Šolc

<http://www.cpsinfo.cz/ps.html>

-jednorázová prevence je zacílena na pojmenování a osvojení zdraví prospěšných návyků. V rozsahu 4 vyučovacích hodin (4x 45 minut) hovoříme o riziku závislosti na počítači, nebezpečí kyberprostoru a o dalších pastech číhajících na děti... V oblasti vztahově postojové se snažíme o prevenci zneužívání alkoholu, kouření, ale i domácího násilí. Program je složen z her a technik. – březen, duben 2017

- domov, rodina, důvěra, vztahy
-Průběžně v hodinách ČJ – formou rozhovorů, besed, Vv – koláže
- léčivé a návykové látky
- beseda s policií - „Bezpečné chování“
-Př – květen (srovnání, výroba léků, závislost)
- sexuální výchova- člověk a zdravý životní styl (př)
- vztahy v dětském kolektivu
*- průběžně, společné akce – výlety, projekty,(skupinové práce), Švp
-individuální přístup při řešení problémů*
- Komunikace
- průběžně ve všech hodinách – prezentace prací, práce ve skupinách, řešení modelových situací, návštěvy muzeí, divadel, výstav, komunikace s dospělými lidmi
- volný čas – kroužky v rámci školy - <http://www.7zsjbc.cz/ruzne.htm>- kroužky

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova, výtvarná výchova, rodinná výchova, , přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, tělesná výchova. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek.

Zaměření na starší školní věk – prevence = základ předcházení problémům :

Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků:

- posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku sociálně patologických jevů a kooperace s odborníky při jejich řešení.
- spolupráce s výchovným poradcem, výchovnou poradkyní a třídními učiteli.
- Věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky – soustředit se zejména na problematiku šikany
- **v rámci prevence kouření přesvědčit žáky o škodlivosti kouření a ve spolupráci s rodiči poukazovat na škodlivost kouření – Projekt „Kouření a já „**
- sledovat často se opakující, krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví.

- spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce. V problematických případech možnost vyžadování lékařského potvrzení.
- sebevzdělávání učitelů v metodikách preventivní výchovy a ve výchově ke zdravému životnímu stylu v souladu s Národními vzdělávacími osnovami pro oblast prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
- shromažďování a zpřístupňování materiálů pro pedagog.sbor.
- zapojení vedení školy i kolegů do tohoto program

Aktivita pro žáky

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- na základě průzkumu uskutečněného KHS Libereckého kraje se sídlem v Liberci (**Životní styl dětí a mládeže – zkušenosti a postoje v oblasti kouření, alkoholu a drog, Liberecký kraj 2005**) věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření (viz Projekt : „DAL JSEM SI PÁR ...“ ,tematický blok „kouření a já“ - osvěta v rámci hodin Rv, Ov, Tv, třídnických hodin.
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou
- zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce, víkendové výjezdy atd.)
- široká nabídka volnočasových aktivit - <http://www.7zsjbc.cz/ruzne.htm> - kroužky
- účast v literárních, vzdělávacích, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova (sběr plastových lahví, papíru, nápojových kartonů)
- v červnu tradiční olympiáda školy
- včleňování výchovy ke zdravému životnímu stylu a oblastí preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů (Rv,Čj,Ov, D, Ch, Př, Z, TV)
- **V každém ročníku ve spolupráci s výchovným poradcem aktualizovat diagnostiku kolektivu třídy.**

- **Sociometrické šetření**
Pouze u tříd s indikací vztahového problému. Plného smyslu je pak dosaženo především tam, kde lze předpokládat další odborné působení. Podmínkou je souhlas rodičů nebo akceptace sociometrického šetření v ŠVP.

Při výběru námětů se vycházelo z těchto témat:

6. třída

Výuka občanské výchovy – Mgr. J. Hendrychová

Výuka rodinné výchovy – Mgr. J. Hendrychová

- **DÍKY, NECHCI! pro 6. Třidu zajistí Maják o.p.s.**
<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>
- *Program je zaměřen na prevenci závislosti na tabákových výrobcích a alkoholu. V úvodní části žáci pracují s pojmem závislost formou personifikace. Poté je věnován prostor alkoholu a tabákovým výrobkům, kdy jsou žákům přiměřeně předány základní informace a je posilován odmítavý postoj žáků vůči těmto návykovým látkám. Závěrečná část se zabývá předcházením vzniku závislosti na tabákových výrobcích, kdy si žáci pomocí nácviku osvojují a posilují odmítavý postoj k cigaretám – listopad 2016*
- Zvýšení odolnosti vůči sociálně - patologickému jevům
- průběžně třídní učitel, třídnické hodiny, Rv, Ov,
- Osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
- průběžně třídní učitel, třídnické hodiny, Rv, Ov,
- Protidrogová tematika v rámci rodinné a občanské výchovy
- průběžně
- 6 hodinový tematický blok "Kouření a já" dle Doc.Hrubé,M.U.Brno
- březen, duben
- Školní literární a výtvarné soutěže – březen
- účast v okresních soutěžích
-průběžně

7. A,B třída

Výuka občanské výchovy - Mgr. Jitka Hendrychová

Výuka rodinné výchovy - Mgr. Alice Svobodová

- **Program Krása pro 7. třídu, zajistí Maják o.p.s.**
<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>
*Program se zabývá problematikou pojetí vlastní krásy a sebepřijetí. V evokační části žáci v řízené diskuzi pracují s pojmy krása, poruchy příjmu potravy, závislost apod. Následuje aktivita. Zrcadlo, kdy lektor pracuje s touhou po dokonalém, atraktivním vzhledu a riziky spojenými s tímto trendem. V poslední části program pracuje s genderovými stereotypy žáků v souvislosti s jejich představami o partnerských vztazích. Žáci jsou vedeni k vzájemnému respektu vůči rozdílnostem mezi lidmi a především zástupcům opačného pohlaví. Program trvá 3 vyučovací hodiny (3 x 45 minut) .
-březen, duben 2017*
- Lyžařský kurz s využitím primární nespecifické protidrogové prevence – únor
- Zvýšení odolnosti vůči sociálně-patologickým jevům
- průběžně třídní učitel, třídnické hodiny, Rv, Ov,
- Protidrogová tematika v rámci rodinné a občanské výchovy
- průběžně
- Divadelní představení pro rodiče a spolužáky
-zlepšování třídního klimatu, posilování vzájemné spolupráce žáků i rodičů
-dle možností –průběžně dvě představení
- Školní literární a výtvarné soutěže
-prosinec - únor
- Účast v okresních soutěžích
-průběžně, dle nabídky a možností
- účast v okresních soutěžích
-průběžně

8. A,B třída

Výuka občanské výchovy - Mgr. J. Hendrychová

- **Alkohol a závislosti pro 8. třídu**
Preventivní program věnovaný zdraví škodlivým návykům. Jednorázový preventivní program klade důraz na vztahy a postoje žáků 2. stupně nebo studentů střední školy.

Program je složen z introspektivních her a technik. Akcentována je především problematika alkoholu. Program trvá 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut) .

Programy jsou vedeny odborníkem - lektorem Mgr. Petrem Šolcem

<http://www.cpsinfo.cz/ps.html>

Vztahové programy jsou zakončeny podrobnou výstupní zprávou, která je k nahlédnutí u vedení školy příp. třídního učitele. – březen, duben 2017

- **DIGITÁLNÍ DOMORODCI pro 8. A třídu zajistí Maják o.p.s.**

<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>

Program se věnuje bezpečnému pohybu na internetu. Jsou probírány jednotlivé oblasti, na které mohou žáci narazit. V rámci programu se objevují pojmy kybergrooming, sociální inženýrství, deviant s pedofilními sklony, extremismus, komerce, viry, závislosti na hrách a online gambling, násilí a pornografie - program upozorňuje na jejich nebezpečí, zároveň tyto oblasti právně ukotvuje. V druhé části je pomocí aktivity nastíněno správné nastavení profilu na sociálních sítích a jsou pojmenovány správné bezpečnostní zásady pohybu na internetu. V třetí hodině se program zabývá pochopením, co je a není kyberšikana či další fenomény. Říjen 2016 pouze 8.A

- **SEXUALITA pro 8. A třídu, zajistí Maják o.p.s.**

<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>

Program se věnuje tématu sexuality jako důležité součásti lidského života. Žáci jsou skrze aktivitu Osudy konfrontováni s dopady vlastních rozhodnutí na život. V druhé hodině probíhá aktivita rozvíjející komunikační dovednosti i spolupráci žáků. Aktivita poukazuje na vliv médií a vrstevníků na cílovou skupinu – rozbíjí zaběhlé „mýty“. V poslední hodině je formou písemných dotazů prostor diskutovat na zvolená témata a oblasti, které žáky zajímají – listopad 2016 pouze 8.A

- Cvičení v přírodě

- rozvoj sebepoznání a sebepojetí- Švp - září

- zvýšení odolnosti vůči sociálně - patologickému jevům

- průběžně třídní učitel, třídnické hodiny, Rv, Ov,

- protidrogová tematika v rámci Rv. a OV. - průběžně

- organizace Vánoční besídky třídy-příprava programu

-rozvoj sebepoznání a sebepojetí- Švp-prosinec

- Cyklistický výlet

- Turisticko-vodácký kurs

- rozvoj sebepoznání a sebepojetí- Švp-červen

- Školní literární a výtvarné soutěže

- duben

- účast v okresních soutěžích

-průběžně

9. třída

Výuka občanské výchovy - Mgr. J.Hendrychová

Výuka rodinné výchovy - Mgr. Petr Šolc

- **RIZIKOVÉ SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ pro 9. třídu, zajistí Maják o.p.s.**
<http://www.majakops.cz/index.php/preventivni-programy/programy-pro-zs>
Program formuje postoje žáků k odpovědnému jednání v sexuální oblasti, je zaměřen na prevenci předčasného či nechtěného těhotenství a prevenci nákazy pohlavně přenosnými nemocemi (dále PPN). Žáci nejprve pracují ve skupinách s pojmy partnerské vztahy, rizikové sexuální chování, antikoncepce, PPN aj. Poté je věnován prostor PPN a hormonální antikoncepci. V poslední části žáci pracují s tématem předčasného početí, kdy jsou vedeni k zodpovědnému jednání v sexuálním životě
- Protidrogová tematika v rámci rodinné a občanské výchovy
- průběžně
- Turisticko-vodácký kurs
- rozvoj sebepoznání a sebepojetí- Švp-červen
- Cyklistický kurs –červen
- Organizace sportovního odpoledne pro děti 1.stupně
- červen
- Příprava školní akademie na závěr školního roku

5) Informování rodičů

- třídní učitel
- průběžně po telefonické domluvě
- výchovný poradce Mgr.Klára Horecká ,
- průběžně po telefonické domluvě
- koordinátor primární protidrogové prevence Mgr. Petr Šolc
- průběžně po telefonické domluvě
- třídní schůzky
- den otevřených dveří
- internetové stránky školy
- informační nástěnka

6) Nadstavbové aktivity v rámci školy, aktivity zaměřené na spolupráci s rodiči

Stále hledáme nové cesty, jak navázat **užší kontakt s rodiči**, jak vzbudit jejich hlubší

zájem o problémy svých dětí a získávání poznatků především v oblasti komunikace a výchovného působení. Často se stává, že rodiče hledají pomoc až v okamžiku kdy jsou zcela bezradní - kdy si potomek dělá, co chce a to se cesty k nápravě hledají velmi těžko.

Snahou naší školy je, kromě tradičního informování rodičů (stránky školy, třídní schůzky, informační odpoledne), organizovat **společné akce**, které vedou k aktivní spolupráci rodičů, dětí, učitelů. Tyto akce jsou :

Celoškolní projektové dny

Podzimní dílna a slavnosti, Velikonoční trhy - výtvarné dílny organizované ŠD dvakrát ročně, které navazují na lidové zvyky a tradice.

Podzimní a jarní cvičení v přírodě, Den Země, Školní olympiáda, vodácký kurz pro 2. stupeň
Ovoce do škol (1. stupeň)

Ročníkové projekty

ŠD – Čertoviny, Maškarní rej, návštěva Babylonu, Čarodějnická stezka,oslava Dne dětí, přespání ve ŠD

1. - 3. ročník – Projekt **Vánoční dílna** setkání rodičů s dětmi na třídní akci

6.7. ročník **Hudebně-dramatické projekty** 6. a 7. třídy a jejich prezentace před závěrem školního roku před rodiči a další veřejností

„Příroda našeho okolí“, „Les“, „Město“, „Jablonecký okruh“, „Jablonecká secese“, „Z historie regionu“, „Návštěva v knihovně“, „Den v planetáriu“, „Návštěva naučné stezky“, zeměpisné vycházky, „Pravidla 1. pomoci v praxi“.

Exkurze

do průmyslových výrob- plasty, sklárny, kovovýroba,pekárny, stavební výroba
do muzeí, na výstavy, do botanické zahrady a ZOO,
do střední odborné školy,
a dalších dle možnosti aktuální nabídky

Návštěvy kulturních představení

převážně podle nabídky Městského divadla v Jablonci nad Nisou

7) Materiální zázemí

Stávající knihovna školy

- Pedagogové proti drogám
(Program preventivních aktivit uplatňovaných ve školách

- problematika drog, kouření, AIDS a sociálně patologických jevů
- Rada Kurikul v rámci Projektu regionálního zdravotního vzdělávání
 - Zdravá výživa
 - Alkohol a jiné drogy
 - Prevence kouření
 - Sexuální výchova
 - Prevence AIDS
- Rozhodni se ... Příručka pro život bez drog (M. E. Holstein)
- Učební text pro kurz Rodinná a sexuální výchova (O.Trojan)
- Extáze a Techno scéna (N.Saunders)
- Oči hadů I,II,III – videopořad
- Proč??? (Beran)
- AIDS a my (J.Holub)
- Skrytý svět šikanování ve školách (Kolář)
- O nás pro nás (Nešpor)
- Drogy, otázky a odpovědi (John,Presl)
- Kniha o marihuaně (Dupal)
- O drogách, alkoholu a kouření (Nešpor)
- Nejrychlejší cesta do nemocnice (Wittwer)
- Toxikománie a osobnost (Bergeret)
- Lásku dát,lásku brát (Levis)
- Kniha o zdravém životním stylu (Foster)
- Jak zacházet s agresivitou (Portmannová)
- Jedy, drogy, léky (Mann)
- Kde se to v nás bere (Day)
- Rostliny bohů (Schutes)
- Filipova dobrodružství (Breuil)
- Nenič své "chytře" tělo (Raynerová)
 - Časopis Prevence (odborný časopis pro sociálně patologické jevy)
 - Časopis Rodina a škola

8) Seznam důležitých institucí

Seznam důležitých institucí – Katalog sociálních služeb Libereckého kraje

<http://www.datovecentrum.info/katalog>

Krajský školský metodik prevence: p. Žáková

Okresní školský metodik prevence: Mgr. Ivana Ullmannová

<http://www.pppjbc.cz/>

- **Internetový informační por-tál** www.ospod.cz

- **Centrum adiktologie**
Psychiatrická klinika VFN
a 1. lékařská fakulta
Univerzity Karlovy v Praze
<http://www.adiktologie.cz/cz/>
- **Integrovaný záchranný systém 112**
- **Záchranná služba tel.: 155**
- **Městská policie 156**
<http://www.mestojablonec.cz/cs/bezpecnost/mestska-police/kontakty.html>
- **MěÚ Jablonec nad Nisou, Mírové náměstí 19**
Jaroslav Cvrček- protidrogový koordinátor tel. 483 357 650
jaroslav.cvrcek@mestojablonec.cz
- **MÚ Jablonec n. N.**
Oddělení sociálně právní ochrany dětí – kurátoři pro děti a mládež-.OSPOD
Výchovná a poradenská činnost při závadovém chování dítěte, přestupkové a trestné činnosti (problémy s chováním doma či ve škole, konflikty v rodině, neúměrná vzdorovitost, útoky z domova, nerespektování autorit a pravidel, záškoláctví, potulky
<http://www.ospod.cz/volna-sekce-1/kontaktujte-ospod/liberecky-kraj/jablonec-nad-nisou/>

Zařízení doporučené OSPODem jako ověřená a fungující:

- **PPP Jablonec nad Nisou**
<http://www.pppjbc.cz/>
Adresa: Smetanova 66, Jablonec n. N.
Tel.: **602 102 833**
e-mail: poradna@pppjbc.cz
- **Spirála Jablonec nad Nisou s.r.o. – neurologie, psychiatrie, psychologie**
<http://www.spiralasro.cz/>
Adresa: Na Šumavě 48 Jablonec n. N. 460 02
Tel.: 483 319 106
- **Středisko výchovné péče Čáp**
<http://svp-lbc.cz/>
Středisko je školským zařízením poskytujícím preventivně výchovnou péči. Tuto péči poskytuje dětem a mladistvým od 6 do 19 let, popřípadě do ukončení jejich přípravy na povolání ambulantní či internátní formou.
Středisko přijímá do péče klienty, u nichž je dominantní porucha chování, ale nenastal u nich důvod k nařízení ústavní výchovy nebo uložení ochranné výchovy. K hlavním obtížím, které středisko řeší patří: školní problémy, problémy v rodině, osobnostní a

psychické problémy, počátky zneužívání návykových látek (včetně alkoholu a nikotinu), gambling, projevy asociačního chování.

Adresa: Na Výšinách 451/9, Liberec

Tel.: 482 750 807, m: 728 145 169

e-mail: svp_lbc@centrum.cz

- **Cesta – poradna pro děti a rodiče**
<http://poradna-cesta.webnode.cz/products/prijmeni-jmeno-ii/>
Mgr. Petr Selinger
Adresa: Anenská 7 Jablonec n. N.
Tel: 483 357 638 , m: 602 364 607
e-mail: selinger@mestojablonec.cz
- **Poradenská a lektorská činnost – individuální a rodinné konzultace**
Mgr. Igor Pavelčák
Adresa: Gagarinova 877 Liberec 460 07
Tel. : 482 771 835 , m: 728 022 618
e-mail: ipcak@volny.cz
www.poradna-rodina.org
- **Obecně prospěšná společnost MAJÁK**
<http://www.majakops.cz/>
- **Středisko komplexní terapie psychosomatických poruch**
<http://home.tiscali.cz/sktp/>
Adresa: Na Výšině 13, Jablonec nad Nisou
Tel. : 483 316 341
- **KN Liberec – dětská psychiatrie**
http://www.nemlib.cz/web/index.php?menu=1_33_4
(Psychiatrické centrum pro děti a mládež)
Poruchy aktivity a pozornosti, chování, kázeňské problémy ve škole, krádeže, útěky z domova, experimentování s drogou, týrané děti, poruchy nálady, vztahové a citové problémy v souvislosti s rodinnými konflikty, rozvody apod.
Adresa: Školní 430/18, Liberec 5
Tel. 485 101 102
- **ADVAITA Liberec**
<http://advaitaliberec.cz/>
Prevence a léčba návykových poruch
Centrum ambulantních služeb
Adresa: Rumunská 14/6, Liberec
- **Kruháč – klub pro děti od 6 do 14 let**
www.jablonec.diakoniecce.cz
5.května 2 Jablonec nad Nisou tel. 483 305 796,
e-mail: kruhac@diakoniecce.cz

- **Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o.**
Nemocniční 15, Jablonec nad Nisou 46660
Tel.: 483 345 111
E-mail: nemjbc@nemjbc.cz
Web: <http://www.nemjbc.cz>

Nemocnice poskytuje a organizuje léčebnou preventivní péči, ambulantní péči, lůžkovou základní a speciální diagnostickou léčebnou péči, vše v souladu s platnou legislativou České republiky. Dále zajišťuje výchovu a další vzdělávání zaměstnanců ve zdravotnictví a další činnosti nezbytné k plnění stanovených úkolů a poskytování nadstandardních zdravotnických služeb v souladu s platnou legislativou. [Více informací](#)

- **Spolkový dům Jablonec nad Nisou, p. o.**
E. Floriánové 1736/8, Jablonec nad Nisou 46601
Příspěvková organizace Spolkový dům Jablonec nad Nisou byla zřízena za účelem poskytování sociálních služeb a koordinace aktivit neziskových organizací převážně se sociálním zaměřením v prostorách Spolkového domu v ulici E. Floriánové 8.
<http://www.centrumjablonec.cz/cs/spolkovy-dum/>
- **Adresáře**
[Databáze terapeutických komunit](#)
[Databáze detoxifikací](#)
[Databáze psychiatrických léčeben](#)
[Databáze substituční léčby](#)
[Adresář institucí v psychiatrii a psychologii](#)

9) Přílohy

PŘÍLOHA č. I

šk. rok 2016-2017

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Příloha č. I je uvedena pouze v elektronické podobě

PŘÍLOHA č. II

šk. rok 2016-2017

***Doporučení na doplnění školního řádu v souvislosti s řešením problematiky
návykových látek ve školním prostředí. Dokument NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ
CENTRÁLY. Viz. dokument Pdf.***

Příloha č. II je uvedena pouze v elektronické podobě

Základní postupy školy při zjištění zneužívání návykových látek

Dle školního řádu – ZÁKAZ nošení, držení, distribuce a užívání jakékoli návykové látky v areálu školy.

1. U žáka byly nalezeny dovolené drogy (alkohol, cigarety):

- Zajištění, látka by měla být za přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru bezpečně uložena (pokud možno ve školním trezoru), jasně označena a zabezpečena proti případnému zneužití.

Označení obsahuje datum, čas, umístění a podpisy pedagogů, kteří byli přítomni

- Informování ředitele
- Informování rodičů
- Potrestání podle školního řádu – opakovaný čin – informování odboru sociální péče

2. Za předpokladu zjištění (podezření) intoxikace žáka návykovými látkami:

- Informování ředitele
- Přivolání záchranné služby (žák je v ohrožení života, nevím, co s ním je...)
- Informování rodičů

Primární je záchrana života a zamezení škod!

3. Na půdě školy byly nalezeny drogy nebo nástroje k jejich užívání:

- Informování ředitele
- Zajištění (označení viz ad.1)
- Informování policie
- Informování rodičů, kolegů (na schůzkách, mimořádná rada učitelů, v hodinách....)
Zvážit, zda- li je vhodné informovat žáky.

4. Škola zjistí, že v místě, kde sídlí lze sehnat drogy – škola nenese právní odpovědnost mimo své území, má však morální odpovědnost

- Informování ředitele
- Informování policie
- Informovat žáky a rodiče
- Zajistit, aby pracovníci školy byli dobře informováni o místním problému.

5. U žáka bylo zjištěno nedovolené vlastnictví zakázané drogy:

Dle novely zákona č.112/1998 Sb. , kterým se doplňuje zákon č.140/1961 a č.200/1996 je zakázáno vlastnit větší než určité množství drogy. Učiteli není dovoleno provádět šetření!

- Informování ředitele
- Informování policie
- Informování rodičů

6. Žák je přistižen při prodeji drog. Prodej drog je nezákonný.

- Informování ředitele
- Informování policie
- Informování rodičů
- Informování členů pedagogického sboru

7. Žák se svěří s tím, že užívá drogy:

- Informovat ředitele, metodika prevence či výchovného poradce
- Informování rodičů

Právní odpovědnost

Vyplývá ze zákona č. 112/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č.140/1961 Sb. trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů a zákon ČNR č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Ohlašovací povinnost policejním orgánům se vztahuje zejména k případům, kdy někdo:

- Nabízí, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku
- Přechovává bez povolení omamnou nebo psychotropní látku
- Svádí jiného ke zneužívání návykové látky než alkoholu, nebo ho v tom podporuje a nebo, kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří.

Pracovníci škol a školských zařízení musí v případě zjištěného kontaktu žáka s drogou informovat jeho rodiče. V tomto kontextu je nutno respektovat zákon č.94/1963 Sb., o rodině ve znění pozdějších předpisů. Je –li žák intoxikován drogou a v této souvislosti poslán k lékařskému vyšetření, musí dát rodiče souhlas k vyšetření, je-li žák poslán k ošetření musí být rodiče bezprostředně informováni.

*Program proti šikanování. Krizový plán.***Program proti šikanování**

Šikanování je všudypřítomné a může nás doprovázet po celý život. Šikanování je nebezpečně rozbujelou sociální nemocí ve společnosti, jejímž důsledkem je poškozování zdraví jednotlivce, skupiny, včetně rodiny. Pro vztah, který označujeme za šikanování, je příznačná naprostá asymetrie sil, kdy mocnější zneužívá slabšího a pošlapává jeho práva.

V právní praxi bývá pojem šikana používán jako synonymum pro úmyslné jednání, které je namířené proti jinému subjektu a které útočí na jeho lidskou důstojnost.

Dochází-li k šikanování dětí v průběhu vyučování, pak z právního hlediska nese plnou odpovědnost za vzniklou škodu školské zařízení.

Škola má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

Je proto důležité šikanování včas rozpoznat, správně postupovat v jeho šetření a účinně ho „léčit“.

1. Co je a co není šikanaZákladní formy:

- Fyzická šikana: bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, sexuální násilí.
- Psychická šikana: nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování.
- Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).
- Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Šikana je každé chování, které splňuje tyto znaky:

- Je cílené vůči jedinci nebo skupině.
- Je obvykle opakované, často dlouhodobé.
- Jeho záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit.
- Oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí.

Hlavní rysy lze popsat následovně:

Jeden nebo více žáků úmyslně a většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresi a manipulaci.

Šikana není:

- Jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt.
- Vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor.

2. Prevence šikany

Každý pedagog, obzvláště třídní učitel, je odpovědný za vytvoření zdravého klimatu třídy, školy.

Je povinen zejména:

- Podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi.
- Jednat s dětmi jako s partnery.
- Udržovat ovzduší důvěry mezi dětmi a pedagogy.
- V kritických situacích dát jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat.
- Nebýt lhostejný k projevům agresivity.
- Informovat děti i rodiče, na koho se obrátit při problémech - třídní učitel, výchovný poradce, schránka důvěry, vedení školy, linka důvěry...

3. Jak poznáme, že by mohlo jít o šikanu

Příklady přímých znaků šikany:

- Soustavné posměšné poznámky, nadávky, hrubé žerty, hanlivá přezdívka na adresu určitého žáka, pokud to tento žák těžko snáší a trpí tím.
- Jednostranné vyžadování věcných či peněžních darů.
- Jeden žák vystupuje vůči druhému v roli „sluhy“ či „otroka“.
- Často opakované pošťuchování, strkání, údery, poškozování věcí, které žák neoplácí.
- Na žáka je vyvíjen nátlak k vykonávání nemorálních až trestných činů.

Příklady nepřímých znaků šikany:

- Žák (potenciálně šikanovaný) se o přestávkách zdržuje stranou od ostatních, nemá kamarády.
- Přestávky tráví v bezpečné blízkosti učitelů nebo mimo třídu. Vymýšlí si záminky, aby nemusel být ve třídě.
- Jeho prospěch se nevysvětlitelně zhoršuje, nesoustředí se na učení.
- Má často poškozené nebo rozházené věci, často se mu „záhadně“ ztrácí, ve třídě, v šatně....
- Při týmových sportech bývá volen mezi posledními.
- Působí smutně, stísněně, často chybí z nejasných důvodů, nevolnost, bolení hlavy....
- Má-li promluvit před třídou, je nejistý a ustrašený.
-

Krizový plán

A. Postup vyšetřující osoby, má-li podezření na šikanu

1. Konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy.
2. Co nejdříve oznámit své podezření vedení školy, školnímu metodikovi prevence a výchovnému poradci, konzultovat další postup.
3. Mezi čtyřma očima vyslechnout více nezaujatých svědků, popřípadě konfrontovat svědky mezi sebou.

Je zejména důležité získat odpovědi na následující otázky:

- *Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je.*
- *Kdo je agresorem?*
- *Kolik je agresorů?*
- *Kdo z nich je iniciátor?*
- *Kdo je aktivní účastník šikanování?*
- *Kdo je obětí i agresorem?*
- *Co, kdy, kde, a jak dělali agresori obětím?*
- *K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?*
- *Jak dlouho šikana trvá?*

4. Spojit se s rodiči případné oběti, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Poprosit je o pomoc.
5. Vyslechnout oběť – citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací. Nikdy neřešit problém před celou třídou!
6. Zajistit ochranu oběti šikany.
7. Teprve nyní vyslechnout agresory, případně konfrontovat agresory mezi sebou.

Nikdy konfrontace obětí a agresorů!!!

8. Vytipovat nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování.
9. Požádat vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, výchovný poradce, třídní, preventiva sociálně patologických jevů, případně psycholog). Ta na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň její závažnosti /stupně 1-3 počáteční šikana, 4-5 šikana v pokročilém stádiu/, navrhne další postup vůči obětem i agresorům i třídě jako celku. Potrestání agresorů je individuální, závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jedná o první případ či recidivu.
9. Individuálně pozvat rodiče agresorů. Seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření, (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na Policii ČR.
10. Individuálně pozvat rodiče obětí šikany. Seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních (terapie, osobnostní výcvik...)
11. Rozebrat situace ve třídě (vynechat citlivé detaily), vysvětlit nebezpečí a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků. Třídu i nadále pozorně sledovat.
12. Pokud se situace řeší pouze odchodem některých žáků, měl by odejít agresor, nikoli oběť!

Vyšetřování počáteční šikany:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětím.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

VI. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních r. 2016

VI A. Co dělat, když – intervence pedagoga

Důležitou součástí Metodického doporučení č. j.: 20 006/2007-51. je praktický návod pro školy „Co dělat když“, který obsahuje velice detailní a současně praktické doporučení ředitelům škol a školním metodikům prevence, jak se zachovat při výskytu určitého rizikového chování ve školách.

VI B. Návrh struktury MPP

Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy (Michal Miovský a kol. 2012)

VI C. MŠ k šikaně ve šk. r. 2013-2014

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních ve školním roce 2013-2014

Kompletní Preventivní program školy je uveden na stránkách školy

Přílohy I, II, IV a VI jsou uvedeny pouze v elektronické podobě